

Önemli not: Bu yazı bir sesli düşünmedir. Bir hüküm verme çabası yoktur. Hüküm Allah'ındır.

-Yazı biraz uzun olacak, bu yüzden yazıyı 3 bölüme ayırdım ; doğrudan konuya girmek isteyenler bölüm 3'den itibaren okumaya başlayabilirler. -

Bölüm 1: -Hatırlatma-

“Kuran’da tesettür ve başörtüsü konusunda bambaşka sorular” başlıklı yazımda kadının örtünmesi konusu ile ilgili olan ayetlerin çevirilerini yazmış ve yazımın sonunda ise dört soru sormuştum. Bu soruları hatırlayacak olursak :

1-) Nur/31’de geçen “kendiliğinden görünen kısım” dan kasıt nedir? Neden el kendiliğinden gözüken oluyor da, yüz oluyor da mesela sırt olmuyor? Allah “kendiliğinden gözüken” derken acaba bize neyi işaret ediyor tam olarak?

2-) Nur/60 ayetine baktığımızda Allah yaşlı kadınlara ziynetlerini göstermemek şartıyla “sıyab”larını çıkarabileceklerini söylüyor. Burada kastedilen ziynet nedir? Bu soruya verilecek cevap Nur/31’e ışık tutumaz mı? Eğer saç ziynet ise Nur/60’a göre yaşlı kadın “sıyab”ını çıkarabiliyor ama başörtüsünü hala çıkaramıyor bu konuda ne dersiniz?

3-) Nur/31’de kadınların ziynetlerini gösterebilecekleri kişiler sayılıyor. Ziynetin ise sınırı çizilmiyor. O halde kadın kayınpederine

göğüslerini gösterebilir mi?

4-) Ahzab 5’da “cilbab” kelimesi geçerken Nur/60’da Allah neden “sıyab” kelimesini kullanmış olabilir?

Soru 1’den bu yazıda bahsetmeyeceğim. Bu yazının konusu diğer üç soru olacak.

Sorularımı başlatan aslında soru 3 olmuştur. Şöyle ki Nur/31 de:

“Ziynetlerini kocalarından, babalarından, kayınpederlerinden, oğullarından, üvey oğullarından, kardeşlerinden, erkek kardeşlerinin ya da kız kardeşlerinin oğullarından, kendi (mü’min) kadınlarından yahut yasal olarak sahip oldukları cariyelerinden veya kendilerine bağlı olup cinsel isteklerden yoksun bulunan erkek hizmetçilerinden ya da kadınların mahrem yerlerinin henüz farkında olmayan çocuklardan başka kimsenin önünde açığa vurmasınlar. “

buyruluyor.

Hangi kaynaktan baksam kadının ziyneti= el ve yüzü hariç her yeri olarak yazılmış. Peki o halde, ayetin bu kısmı kapsamında bir kadın kocasının babasının yanında memeleri açık olarak oturabilir mi?

Bakın Google’da aramalarında İslami bir konuda fetva aradığınızda muhakkak karşınıza ilk sayfada çıkan sitelerden birinde [kaynak](#) tam da bu soru sorulmuş. İsterseniz kendiniz bakın; soruya cevap verilmiş mi? Değil bu site, onlarca sitede ben bunu araştırdım ve sorduğum soruya cevap bulamadım.

Bölüm 2: -Gerekçe-

Tekrar soruyorum: Ayete göre kadının saçı ziynet midir; “evet”, kayınpederinin yanında saçını açabilir mi “evet”; kadının “memesi” ziynet midir “evet”, (ayette ziynet derken sadece saçı veya boyunu vs. değil tamamını kastediyor; herkes bunda hemfikir) o halde ayete göre “memesini” gösterebilir mi? “....??”

Bu soruya ilişkin hiç bir cevap bulamadım demek haksızlık olur. Bulduğum cevaplardan ilki (şu anda hangi sitede rastladığımı hatırlayamadığım için linkini veremiyorum ama) ayetin bu kısmının verilen bir ruhsat olduğunu belirtiyor; bazı durumlarda olabilecek maksimum sınırı kapsadığını ifade ediyordu. Fakat bu sonuca nasıl ulaşıldığına dair bir delil getirilmediği için bu açıklama beni tatmin etmedi.

Diğer bir cevap ise; ilgili kısmın yanlış çevrilmiş olduğu idi.

[kaynak](#) Orada şöyle bir çeviriye rastladım : “Ziynetlerini açığa çıkarmasınlar, sadece kocaları için [çıkarsınlar]; yani babalarına [dahi], kocalarının babalarına, oğullarına, üvey oğullarına, erkek kardeşlerine, erkek kardeşlerinin ya da kız kardeşlerinin oğullarına, kadınlarına, yeminlerinin anlaşmalı olduklarına, kendilerine bağlı olup da cinsel isteklerden yoksun erkeklere, kadınların avretlerinin farkında olmayan çocuklara [dahi] açığa çıkarmasınlar;”

Çeviride “ev” bağlacına “yahut” değil “dahi” anlamı verilmişti, ancak okuduğum yaklaşık 30 çevirinin hiç birisinde böyle bir çeviri yoktu ve “ev” bağlacına dahi anlamı verilebilseydi en az birisi verirdi diye düşündüm ve ayrıca cümlenin gidişatından burada koyulan bir

kurala istisna hallerinin sayıldığını anlaşıldığını düşündüm ve bulduğum bu cevap da beni tatmin etmedi.

Edit: Yapmış olduğum eleştiriye ilgili siteden gelen güzel cevabı da yayımlamayı borç bilirim:

.....“Çünkü burada bir kural koyulması ve ardından istisnalarının sayılması durumu vardır.” demişsiniz.

Bu haklı söyleminizin nedeni, Kur’an’ın inmiş olduğu dönemdeki dil bilgisi kuralları ile değil de, sonraki yüzyıllarda geliştirilen, oturtulmuş kaideleri ile yapılan bir bakış açısından kaynaklanıyor. Dolayısıyla bir bayan ziynetini, örneğin göğüslerini, göbeğini, poposunu vs. kayınpederine gösterebilir veya bir yandan ayetlerde “tek Veli Allah’tır, Şefa’at tümünden Allah’a aittir” der iken, diğer bir ayette “Allah’ın velilerinden (Yunus-62), başkalarının şefa’atinden” bahsediyor olması gibi çelişkiler çıkabiliyor.

Önemli olan Kur’an içinde tutarsızlığa neden olmayacak şekilde Kur’an’ın kendi dil bilgisi kuralını bulmaya çalışmak olmalıdır.

İddiam şu: Evet, bu ayette bir kural koyma var; ama istisnaların teker teker sayılması değil de, tek bir istisnanın, yani kocanın istisna edilmesi ve ardından önceki fiile (ziynetlerini “göstermesinler”) atıf yapılarak “ew” bağlacı ile “ve hatta, ve dahi” kimlere gösterilmemesi gerektiğinin sıralaması var.

Beni bu şekilde düşünmeye sürükleyen nedenlerimi sıralayayım:

1- Çok sayıdaki istisnaların teker teker sayılması ve “ziynetlerini “göstermesinler” fiiline atıf için “ew” değil de “we” yani Türkçe’imizdeki “ve” bağlacının kullanılması gerekirdi. Yani, ziynetlerini kocaları **ve** babaları **ve** kayınpederleri ... dışındakilere göstermesinler şeklinde olmalı idi. Halbuki buradaki bağlaç “ew” dir.

“ew” bağlacının “ve hatta” kullanımı için örnek ayet:

“...artık atalarınızı zikrettiğiniz gibi, (“ew”) hatta daha kuvvetli bir zikirle Allah’ı zikredin”
Bakara-200. İngilizcedeki “even” gibi...

2- “ew” bağlacı cümle içinde tek bir kere kullanılırsa “yahut” (seçeneklerden biri) veya “yani” anlamını taşır.

“ew” bağlacının “yahut” kullanımı için örnek ayet:..... [devamı için lütfen linke gidiniz](#)

Bölüm 3: - Bulgularım-

Soru: Nur/31’e göre bir kadın ayette belirtilen istisnai kişilere vücudunun nerelerini gösterebilir; sınır neresidir?

Bulgu (Cevap ya da hüküm değil; sadece bulgu) :

Bu sorunun cevabına ilişkin bulgularımın başlangıcı, yine aynı surede 60. ayette başlıyor. Aşama aşama ilerleyelim :

Bir nikah ümidi kalmayan, çocuktan kesilmiş yaşlı kadınların ise, ziynetlerini (yabancı erkeklere) göstermeksizin dış elbiselerini çıkarmalarında kendilerine bir vebal yoktur. Yine de iffetli olmaları kendileri için daha hayırlıdır. Allah işitendir, bilendir. (Elmalılı Çevirisi)

Dikkat edin; ziynet neresi/nereleri bilmiyoruz ama artık biliyoruz ki

ziynetlerini asla gösteremeyecek. Peki ne yapabilecek; “dış elbiselerini” çıkarabilecek...

Bulgu 1: Yaşlı kadınlar için dahi ziynetler asla gösterilmiyor; dış elbiseler çıkarılabiliyor.

Dış elbise? Bu kelimeyi bir yerden daha hatırlıyoruz:

Ahzab/59: Ey peygamber! Hanımlarına, kızlarına ve müminlerin kadınlarına hep söyle de cilbablarından (dış elbiselerinden) üzerlerini sımsıkı örtsünler. Bu onların tanınmalarına, tanınıp da eziyet edilmemelerine en elverişli olanıdır. Bununla beraber Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir. (Elmalılı Çevirisi)

Fakat iki ayette geçen ve dış elbise olarak çevrilen kelime esasında farklı.

Bulgu 2: “sıyab ve cilbab” kelimeleri (ilk ayette “sıyab”, diğer ayette “cilbab”)

Cilbab kelimesi = çarşaftır diyenler olduğu kadar hayır değildir diyenler de olduğu için “cilbab” araştırmamda ne yazık ki başlangıç noktam olamıyor; fakat “sıyab” kelimesi için bulgularım farklı.)

Sıyab kelimesi El-Müfehres’deki bulgulara göre Kuran’da tam 8 kez geçiyor. Bunların 7 sinde “elbise” olarak çevrilmiş “sıyab” kelimesi. Tabi ben Nur/60’da “şiyâbehunne” şeklinde dişiye atfen kullanım olduğu için diğer 7 ayette yine dişi için kullanılmış olabilecek ayeti bulmaya çalıştım.

Bulgu 3: “sıyab” kelimesi toplam 8 ayette geçiyor.

Aradığım cevap meğerse 2 ayet önceymiş. daha önce başka bir bağlamda incelediğim ayet, bambaşka bir bağlamda karşıma çıktı.
(not : öteki bağlamı merak edenler

<http://www.kuranincelemesi.org/kadin/nur-suresi-ayet-58-ve-59-cercevesinde-islamda-cariye-konusuna-devam/> bakabilir.

Nur/58 : Ey iman edenler! Ellerinizin altında bulunan (köle ve cariyeleriniz) ve içinizden henüz erginlik çağına girmemiş olanlar, sabah namazından önce, öğleyin soyunduğunuz vakit ve yatsı namazından sonra (yanınıza gireceklerinde) sizden üç defa izin istesinler. Bunlar mahrem halde bulunabileceğiniz üç vakittir. Bu vakitlerin dışında ne sizin için, ne de onlar için bir mahzur yoktur. (Birbirinizin yanına girip çıkabilirsiniz.) İşte Allah, âyetlerini size böyle açıklar. Allah her şeyi bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir. (Elmalılı Çevirisi)

Ben burada ” öğleyin soyunduğunuz vakit” vurgusunu hiç anlamamıştım ; ama şimdi anlıyorum. İlgili kısım:

Bulgu 4: İlgili kısım: ” síyâbekum mine-zzahîrati” ve hem erkek hem kadın için tartışmasız geçerli.

Ayette insanın mahrem avret olabileceği 3 hal sayılıyor ve üçünün de ortak noktası aslında insanın (erkek-dişi) soyunuk olacağı “sıyablarının üstünde olmayacağı” haller. Bu zamanlarda evde bizimle bulunan her kim varsa (eşimiz dahil; burada meleket eymânukum ‘un köle ve cariye olarak yanlış çevrilmiş/yorumlanmış olduğunu ilgili yazılarımda paylaşmıştım, burada bu bir kez daha ispatlanıyor)

Bulgu 5: “sıyab” dış elbise değil; veya şu kesin ki yalnızca dış elbise değil -belki olabiliyordur bilmiyorum-, çünkü insan onu çıkarınca soyunuk kalıyor (çırılçıplak olmayabilir belki iç çamaşırlarıyla)

Peki, ayete göre Nur31’de sayılanlar dahi, bu üç halde izin almadan yanımıza giremiyor; bizi soyunuk göremiyor. Bizi “sıyab”sız göremiyor. çünkü ayete göre biz sıyab’sız mahrem haldeyiz.

Bulgu 6: Nur/58, Nur/31’i açıklamış oluyor. Demek ki Nur/31’de bir sınır var. Üzerinizde “sıyab” olacak.

Peki, Nur/31’de sayılan istisnalar neden ayrıntılı bir şekilde bize bildirilmiş diye düşünöce şöyle bir düşünöceye ulaşüyorum; bilmem katılır mısınız? Mesela; diyelim bir kadın bir erkek jinekoloğa muayeneye gidecek, ki bu durumda zaruret hali olduğu için fetva vardır ancak ben bu fetvanın delilini bilmiyorum ama Nur/31’in bunun delili olabileceğini düşünüyorum. Tabi ayette geçen “ mâ melek et eymânuhunne” ifadesini köle-cariye olarak anlarsanız bu düşünöcede olamazsınız ancak önceki yazılarda ayrıntılı incelediğim/tartıştığım bu ifadenin kapsamına doktorun da girebileceğini düşünüyorum, çünkü o anda doktorla aranızda bir sözleşme vardır; hasta -doktor sözleşmesi. (ifade “yeminlerinizin/anlaşmalarınızın hak sahibi oldukları” veya “sağ elinizin sahip oldukları” şeklinde çevrildiğinde çelişkisizliğı tüm olası çevirilerde sağlamaktadır; aksi halde onlarca çelişki ortaya çıkıyor, kaldı ki Nur/31’de köle diye çevirenler var; eşlerinin ziynetlerini evdeki köleye göstermesine izin versinler o zaman bakalım!)

Bulgu 7: Nur/31 deki sayılan istisnai durumları Nur/58 ile birlikte düşünönce bunun bir ruhsat olduğuna ilişkin delil olabileceğı bulgusuna ulaşüyorum.

Şimdi de tehlikeli bir konuya giriyorum çünkü zihnim soru üstüne soru üretiyor. Nur/58’in çevirisini okurken dikkatimi çekti :

Sabah namazından evvel (ünkü bu vakit, elbise değişme vaktidir. Gecelikler çıkarılır ve gündüz elbiseleri giyilir), öğle sıcağından (yatmak için) elbisenizi çıkardığınız sırada, bir de yatsı namazından sonra (uyku için soyunduğunuz zaman). Bu üç vakit sizin için yalnız kalma vaktidir. Bu vakitlerin dışında ne size, ne onlara bir günah yoktur; (hizmet için) yanınızda dolaşırlar ve siz de birbirinize (odalarınıza) girip çıkabilirsiniz. İşte Allah, âyetlerini size böyle açıklıyor. Allah Alm’dır= her şeyi bilir, Hakm’dır= hükmünde hikmet sahibidir.

Bakın 3 durumda da “sıyab” çıkarma durumu var. Peki bu üç durumda da kadının başında örtü var mıdır? Yoktur! Çünkü belli ki kadın yalnız. Kadının yalnızken başının açık olmasında mahzur yok olduğu konusunda icma var.

O zaman Nur/60’daki yaşlı kadına verilen ruhsat “sıyab”ını çıkarabilirsin ruhsatı iken ve devamında yine de sakınmaları/iffetli davranmaları vurgusu yapılırken, yaşlı kadına az önce kapsamı hakkında bulgularımı sıraladığım “sıyab”ını çıkarma ruhsatı verilirken, ve ziynetlerini asla gsteremezsin denilirken, eğer “sa” ziynet ise, “sıyab” hakkında yukarıdaki bulgularımla bir farklılık arzetmez mi?

Yine vurgulayayım, saç ziynet değildir, açılabilir gibi bir bulguya ulaşmaya çalışmıyorum, ancak tabiri caizse bu konuda bir algoritmanın olduğunu düşünüyorum çünkü Kur'an ayetlerinin birbirlerini açıkladığına inanıyorum, bu algoritmayı çelişkisiz olarak sağladığıma inanırsam veya birisi beni ikna ederse sonunda tek gözün kapatılacağı çarşaf giyme biçimi dahi çıksa zerre itirazlanmadan anında kabul ederim!

Yazı çok uzadı; şimdilik bu kadar...

Not: Yazılar uzun olmasına rağmen, bazı yerleri hızlı geçtiğimin farkındayım. Ancak amacım kimseye ahkam kesmek değildir ve bu sesli düşünmeleri belki olur da birileriyle birlikte düşünebiliriz fikri ile internet ortamında paylaşıyorum. Yazılarımda yer yer oluşan bu hızlı geçişlerin sebebi budur. İnanın bir konuyu kendi kendine tartışmak ve düşünmek başka, bu düşünceleri yazıya dökmek başka; ikincisi ise gerçekten çok zor bir iş...

Bu yazı da konu ile ilgili :

•

[Kuran'da tesettür ve başörtüsü konusunda bambaşka sorular](#)

•

[Kadının ziyneti neresi?](#)